

zaaknummer 2011T544(2)

19 november 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen, advocaat te 's-Hertogenbosch.

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Christelijke Broeders
van de Onbevleete Ontvangenis van de Allerheiligste Maagd en
Moeder Gods Maria, hierna te noemen: de Congregatie Broeders van
Huijbergen

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 13 mei 2013. Op 4 juli 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], algemeen overste van de Congregatie Broeders van Huijbergen.

Op 15 oktober 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Oijen.
Namens de Congregatie is verschenen overste [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een gezin van drie kinderen. Nadat de ouders van klager waren gescheiden heeft klager samen met zijn broer en zus in een kindertehuis in [provincie] gewoond. In 1947 is klager overgeplaatst naar [instelling]. De eerste twee jaren van zijn verblijf in [instelling] verliepen probleemloos. De jaren daarna waren een ware hel. Klager werd stelselmatig mishandeld en seksueel misbruikt.
Aangeklaagde verrichtte werkzaamheden in [instelling].

Klager plaste ongeveer elke dag in zijn bed. Als klager in bed had geplast, moest hij de lakens van zijn bed naar de waszaal brengen. Er waren daar afgesloten doucheruimtes met deuren en achteraan waren twee badkamers. Normaal gesproken moest klager in het bad gaan staan, werd hij gewassen en was het klaar. Soms kreeg klager het benauwd als hij de grote jongens hoorde gillen, omdat ze werden geslagen. Ze werden waarschijnlijk geslagen om hen het bedplassen af te leren. Soms werd klager ook bont en blauw geslagen met een knuppel. Ongeveer drie keer stond aangeklaagde klager in de waszaal op te wachten. Daar werd klager door aangeklaagde in een ijskoud bad gestopt en werd hij kopje onder geduwd. De ene keer was het over als hij boven water kwam, soms ging hij verder. Nadat klager uit het bad werd gehaald moest hij gebukt over de badrand gaan hangen waarna aangeklaagde zijn pij opzij deed en klager verkrachtte. Dit is ongeveer drie keer gebeurd. Klager was acht à negen jaar oud.

Ook gebeurde het wel dat aangeklaagde klager 15 meter over de grond sleurde en hem vervolgens met zijn blote knieën op een kokosmat plantte.

2.2. Klager is door het seksueel misbruik agressief geworden. Toen hij een keer van een broeder een klap kreeg, stond hij op en gaf de broeder een klap terug. Vervolgens is hij weggelopen uit het [instelling] en heeft hij het seksueel misbruik gemeld bij de politie. Klager werd niet geloofd en door een agent teruggebracht naar het [instelling]. Vlak daarna is klager overgeplaatst naar opvoedingsgesticht

Op achttienjarige leeftijd is klager in dienst gegaan en heeft hij zich aangemeld om naar [land] te gaan. Klager wilde daar heen om zelfmoord te plegen. Hij hoopte dat hij niet terug zou komen. Dat is anders gelopen.

Toen klager terug was uit [land] kwam de politie aan de deur om vragen te stellen over [aangeklaagde]. Klager meent zich te herinneren dat dit rond 1963-1964 is geweest. Nadien heeft klager er nooit meer iets van gehoord.

Klager heeft de naam van [naam] zijn hele leven onthouden. Zij kwamen elkaar in hun jeugd overal tegen: in het kindertehuis in [plaats], in [instelling], op [instelling], bij pleeggezinnen.

Toen klager volwassen was kwam hij af en toe toevallig tegen. Ze hebben niet echt contact gehouden. Bij indiening van het klaagschrift heeft hij de naam genoemd van [naam]. Later is het hem gelukt contact te leggen met [naam].

Klager is in 1974 getrouwd. Zijn vrouw is niet op de hoogte van zijn traumatische jeugdervaringen. Klager barstte wel eens in huilen uit als hij teveel had gedronken. Hij vertelde zijn vrouw dan wel kleine dingetjes. Klager heeft wel eens geprobeerd te praten met een onderwijzeres over hetgeen hem is overkomen, maar telkens barstte hij in huilen uit.

Klager heeft lange tijd het gevoel gehad dat hij rondliep als een bom die bij het minste of geringste tot ontploffing kwam.

In zijn werk heeft klager ook de gevolgen van het seksueel misbruik ervaren. Hij heeft regelmatig conflicten gehad met zijn leidinggevenden vanwege een gebrek aan vertrouwen.

Klager heeft een tweeslachtig gevoel bij deze klachtenprocedure. Enerzijds wil klager het seksueel misbruik wereldkundig maken, anderzijds voelt hij zich een verrader tegenover de jongens die ook seksueel zijn misbruikt en die geen klacht hebben ingediend.

2.3. Klager wil dat de kerkelijk verantwoordelijken beseffen en inzien dat door het seksueel misbruik onnoemelijke materiële en immateriële schade is aangericht bij klager. Klager vindt dat de daden niet ongestraft mogen blijven.

3. Het verweer/ De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Overste [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Mocht de

Klachtencommissie aannemelijk achten dat klager zich heeft schuldig gemaakt aan seksueel misbruik, dan zal de congregatie niet aarzelen haar oprechte verontschuldigen aan te bieden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager driemaal anaal is verkracht door aangeklaagde.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de klacht van [naam], bij de Klachtencommissie bekend onder nummer 2013T971(2). Ook in het geval van [naam] vond het seksueel misbruik plaats nadat deze in zijn bed had geplast en naar het waslokaal moest gaan om zich te laten wassen.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht à negen jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Broeders van Huijbergen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 november 2013 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mevrouw W.M. Veltman-Breddels en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.